

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József nr
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és
minden körülmények ide intézendők.

Armentelen levelek csak ismert korszakból
fogadtak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy óra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábpöttesor egyszeri beiktatásáért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyiltár 4 hasábpöttesorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
ajánlás sora 50 krajzár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Csütörtök, Márczius 28.

63. szám.

Százkilenc szavazatnyi többség.

Végre megtörtént a rég óhajtott szavazás. Amit másképp várni sem lehetett, a védőtörvényjavaslat 24. és 25. §-ai 109 szavazatnyi többséggel elfogadtattak.

Az ellenzék, különösen a szélsőbaloldalon a legexaltáltabbak közül néhányat már is megkísérelték a vitát meghosszabbítani és a szavazást elhalasztani. Csak-hogy fáradozásuk kárba veszett. Uray és gróf Károlyi Gábor urak a legjobb akarat mellett sem tudtak mit sem mondani a beszédjüket nolens-volens hamarabb be kellett fejezniük, mint maguk tervezték. Erélyes visszautasításban részesült az ellenzék Münnich előadó részéről, kinek pompásan szekundált Gajáry, az egész ház által osztatlan figyelemmel hallgatott egy óra hosszan tartó beszédében a leg-hatásosabban polemizálván határozati javaslatának ellenzöivel s bebizonyítván, hogy a 24. és 25. §-ok határozmányai semmiféle sérelmet sem képezik a magyar nyelvet megillető jogoknak; a második szolgálati évtől való félelem is eltűnik, ha méltányoljuk a könnyítések, melyek az egyéves önkényteseknek nyújtának a szóló határozati javaslat által. Élénk helyeslés jutalmazta a fiatal szónokot kitűnő fejtegetéseire, mire Hoitsy után báró Fejérváry körvonaloza a Zathureczky ügy valódi, okmányyszerűleg indokolt állását és végül ajánlotta a 24. és 25. §-ok, valamint a Gajáry-féle határozati javaslat elfogadását. A kisebbség különvéleménye 254 szavazattal 145 ellen, tehát 109 szavazat többséggel elvetett, a 24. és 25. §-ok 253. szavazattal 144 ellen, tehát szintén 109 szavazattal elfogadtattak. Ez ezzel bezártatt a mai emlékezetes ülés, — általános feszültség és izgatottság mellett.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Lotusvirág.

Írta: Boldisár Kálmán.

(Folytatás.)

Tát karokkal szaladt eléje ez és forró csókkal köszöntötte. Karjaik összefonódtak, mint két rózsaszál. Miklós arcán meglát szottak a lefolyt jelenet nyomai. Homlokán az izzadság gyöngyözött. Cornél elsímitotta fűrtit, letörölte a vizgyöngyök homlokáról és egy csókot lopott a meleg, égető sima homlokra, épen úgy, a mint azt Miklós előre elképzelte.

Beteg vagy édesem; mi lett?? kérdezte részvétellel.

Sommi, semmi; csak nagyon siettem és kimelegedtem.

Új le hát ide erre a székre. Milyen meleg a homlokod?! téged bántott valaki úgy-e? ne tagadd el!

Ej, dehog! Hiszen nincs nekem semmi bajom.

Eltagadta, elhazudta. Pedig szívében, lelkében, fereg rágódott, emésztette nyugalmát.

És nem fájt neki az, hogy amazt, a ki pedig nem volt olyan őszinte, nem tudta megcsalni tettét mosolylyal, kelletlen csókkal, ezt pedig, a ki szívének, lelkének egész melegével rajta csüggött, megcsalta, elámitotta hazug szerelmével.

Lelke máshol járt, de bűnös teste szerelem nélkül is éldelgésre vágyott. Hiszen nem bűn megcsalni ezt a hitványt amazt! Csak hadd szeressen, higgyen, arra van te remtve.

Cornél rosztal kezdett sejteni. Miklós különös magaviselete, felhevülése, ideges volta szívébe rémitő képeket varázsolta.

Szeretett igazán, teljes odaadással. Meglopta a világot, mikor Miklóst karjaiba ölelhette, elégnék tartotta élte boldog-

Azt, hogy a szakaszok nagy többséggel fognak megváratni: mindenki tudta. A dolognak ezt az oldalát tehát nem méltatjuk bővebben, miután voltaképpen nincs egyéb jelentősége, minthogy bizonyítja ama — bizonyításra alig is szoruló — tény, hogy a szabadelvű párt sülárdan és megbontatlanul sorakozik a minden képzelhető eszközzel megostromolt kormány körül. A mesterségesen szított és ugyancsak tombolóvá felfújtt vihar elvonult, a nélkül, hogy a legkisebb kárt tette volna azokban, a kiknek elsőprérese szánva volt.

Nagy e miatt a harag — az természetes. Annál nagyobb, mert most (megszűnővén az izgalom oka) kétségkívül gyorsan le fognak esillapodni a kedélyek, s lassanként rátérnek az emberek annak nyugodt megfontolására, hogy tulajdonképpen minő indokokból kellett oly sokáig elkeseredett harcban állani? minők érdemileg azon veszedelmek, melyektől óvni kellett a hazát?

Éa csakhamar meg fogják látni, meg fogják érteni, hogy a tulzások és igaztalanságok végtelen láncolata lobbantotta az exaltatív oly magas fokára a szenvedélyeket, hogy Magyarország több pontján, legkivált pedig magában a fővárosban, — a köznyugalom és közbiztonság több ízben komolyan fonyogva s megzavarva volt.

Meg fognak győződni, hogy igazuk volt azoknak, kik állították, hogy a védőtörvényjavaslat némely intézkedéseinek megváltoztatása csak másodrangú érdeket képezett az agitátorokra nézve; csak eszköz volt ez, melylyel hatékonyan elősegíthetni vélték azt a célt, hogy a Tisza-kormányt és a szabadelvű pártot dissolválják, megbuktassák.

Meg fognak győződni a lecsüdesült kedélyek, hogy az akkora ingerültséggel fogadott szakaszok nem súlythatják érzé-

kenyebben sem az egész nemzetet, sem annak valamely részét; a hangzatos jelzőszavak pedig, melyek alatt a küzdelem fölyt, egytől-egyig az izgatási szándék vagy a lázongó képzelet szüleményei.

És ha nem használt semmi kapacitatio, ha süket fülekre talált minden felvilágosítás, minden magyarázat, — végre majd a törvény négyleges alkalmazása s az ezzel kapcsolatos intézkedések fogják azon tudatra ébreszteni a forrongó vértöket, hogy a reformokban nincs hátrány, mely a nemzet magasabb érdekeit érintné, nincs veszély, mely nyelvünket fenyegeté, sőt épen e tekintetben (szintegy a tisztí vizsga nehány más föltételénél) a helyzet jövőre tényleg kedvezőbb, mint eddig volt.

Bizunk abban, hogy a magyar közhangulatban gyorsan vissza fogja nyerni uralmát a józan megfontolás és a mérséklet. Visszatérünk a normalis viszonyok közé és ha épen ellensége éhezünk, hát azt máshol keressük magunknak, mint saját véreink között.

Országgyűlés.

Budapest, 1889. márcz. 27.

A képviselőház ma letárgyalta a védőtörvényjavaslat hét paragrafusát, a 26-iktól a 33-ikig. Nagyobb vita a 26-iknél fejlődött ki, melynél Nagy István, a második önkéntes év könnyítése érdekében új szakaszt javasolt. Résztt vettek a vitában az előadón kívül Apponyi Albert gr., Bolgár Ferenc, Almássy Sándor, Ugron Gábor, Andrassy Manó gr. Petrich Ferenc, Gullner Gyula és Fenyvessy Ferenc, míg Gajáry Odón félreértett szavait igazította helyre, Csátár Zsigmond pedig a Thaly által reá ruházott hóhéritisztet szolgálatra vissza Thalynek. Fejérváry báró honvédelmi miniszter több ízben felszólt, kifejtve, hogy az önkéntesek helyzete minő lesz a második szolgálati év alatt, végül elfogadta azt az indítványt, hogy Nagy Ist-

Te, te, te! mondá neki minden csók után. Te esaló, te képmutató, te nem tudsz ugy szeretni, mint én! Ha! ha! ha! Azt hiszed ugy-e, hogy engemet meg lehet csalni. Oh nem, édesem én átlátok még a elkeden is. Neked elveszett a nyugalmad, elrabolta valaki. Oh, mond, érdemled-e ezt a hidegséget máskor? En szeretlek, én mindenestől a tied vagyok és a mikor kérlek, hogy te is csókold vissza ajkamat, esillapítsd ölelésseddel fékezhetlen szenvedélyemet, akkor lelked kiszökik a karjaim közül és csak kéjsóvár test marad itt nekem!

Te bűnös képmutató! Nem fájt a szíved, mikor megcsalsz engemet álno, hazug szerelmeddel?! Hiszen te nem vagy az, a kit én ölelek, a ki karjaimba dölve itt pihen a szívemen. A te lelked távol, messze kalandoz valami álomkép után, melyet talán soha sem fog elérni. No, menj, szaladj okatlan ábrándod után, kergesd, mint a kis fiu a szivárványt epedve, — de reménytelenül! Menj!

Azzal eleresztette a szenvedély rabja az ifjút és karjait összefonta feje felett. Mint egy mythologiai alak, úgy nézett ki szilaj tekintetével, leomló hajjával.

— Minek keresed fel Cornélt, ha lelked másnak lett a rabja? Nem sugja büszkeséged, hogy hitványság a mit cselekszel? Hiszen csalás az is, hogy ha elkívánod szerelmemet és mára gondolsz, mikor ajkamat érinted. Ugy-e, szeretni nincs miért azt, aki lelkét, becsületét feláldozza értünk? Hiszen az ár úgy is eltévedt lélek, elveszett halandó. Azt van miért szeretni, a kinek egy mosolyért mindent áldoznál, akinek egy jószág tekintetért betekig elsóvárogsz. Azt szeretni méltónak találjátok, férfiak, a kit csak imáitokban láthatatok közel; de akinek ajkán kiélgést nyerneket fékten vágyaitok, az csak hitvány eszköz, melyet eldobunk, ha elkopott, az gyenge játékszer, melyet hamar meguntok, ugy-e?! Es ti adjátok a nemest, a nagyot, ti ámitok, ti esaló férfiak! ? Nagynak

ván határozati javaslat a védőtörvényszághoz utasították; a Fenyvessy Ferenc javaslatával együtt, ki a művészi és tudományos pályán kitűnt fiatal emberek önkéntes jogát kérte törvénybe iktatni. A 27-ik §-nál Czieder Ákos az orvosönkéntesek érdekei mellett szólott, a 30-iknél Thaly Kálmán a katonai hivatalokra aspiráló önkéntesek ügyét hozta szóba, a 31-iknél Széll Ákos és Tóth Ernő stularis módosításokat javasoltak, az utóbbi a katonai papok szolgálatára nézve is nyújtán be módosítást; a 32-ik §-nál Irányi Dániel a hűlyék intézetének és kisedővőknek tanítóira is kiterjesztetni javasolta a néptanítókra szóló kedvezményt, mit a honvédelmi miniszter hozzájárulásával a ház el is fogadott; ugyane szakaszál még Zay Adolf és Bolgár Ferenc is beszélt; a 33-iknél pedig Tóth Ernőnek fogadta el stularis módosítását a ház, szintén a honvédelmi miniszter hozzájárulásával.

Külföld.

Francia miniszterválasz. A Tirard kormányt komoly veszély fenyegeti. Pénzügyminisztere Rouvier tegnapelőtt beadta a lemondását. Erre okul az szolgált, hogy a képviselőház nagy többséggel és Rouvier ellenzése dacára elfogadott egy javaslatot a főkecs-tárnoki hivatal újraszervezése tárgyában. A lemondás igen kedvezőtlen benyomást kelt a mindenfelől nagy erőlködések tétetnek, hogy Rouviert maradásra bírják. Számos okból igen kellemet en lenne most ez a lemondás. Rouvier, a jelenlegi pénz-és tőzdevélség enyhítése körül élénk tevékenységet fejt ki s nagy érdemei vannak a válság lokalizálása körül. Ezenkívül általános politikai szempontból is sajnos lenne Rouvier lemondása, mert könnyen magával ragadhatja az egész kormányt, mely pedig alig nehány hét alatt igen sok rokonszenvre tett szert.

Vilmos hollandi király. Az a válságos állapot, melybe Németalföld királyának hosszas betegsége következtében jutott, egészen más megoldást készült venni, mint eddig gondolták. A regenség, melyet a király halála esetére alakított, hogy a trónörökösön kikörsúsága alatt az államot vezesse, már a király életében és pedig mielőbb működésbe fog lépni. Tegnapelőtt a miniszterelnök a képviselőházban bejelentette, hogy a minisztertanács a helyzet alapos megvizsgálása után kimon-

tartjátok a szerelmet és mit áldoztok érté fel? Legfeljebb egy tarok partiet a hosszú téli estén, melyet nélkülöletek pergetnek le hozzátok hasonló czimboráitok a ciubb füstös termeiben, mig ti a osendes szobában hallgatók szerelmeiteket szivdobogását. Es ez töletek a nagy áldozat?! S a nő, aki élete minden reményét, szenvedélyét, sokszor áldomított titkos vágyait áruba bocsátja hitvány önzesteknek, eldobott szivacs módjára hull ki kezeitekből, — annak szive, lelke, becsülete áldozat lesz, de azt ti nem vesztitek észre. Ki szeret hát igazán, tiszta lélekkel? Ugy-e csak a férfi, a ki markába kacsag, mikor a nő forró karjaiból először szabadba lép, hiszen nagy hőstettet követett el! Es bököltek hizelegtek azoknak egész élteteken keresztül, kiktől egy-egy bájos mosolytól többet nem kaptok cserébe, azt is néha csak szánalomból, — mert azt hiszitek, hogy mi nem tudunk szeretni. Ott, a hol szenvedély, lélek, sziv van a mérlegen, ott nem felelték szerelmem, őszintességgel; de a hol üres lelked, dobzódo hiuságot, hitvány kérdésezt visznek vásárra, elszédültök és áldoztok éltet és vért. Nem jól van ez így férfiak! Tőlünk szerelmet követeltek, lélekben, szivben egyaránt, odaadást a sirig, hűséget a halálig, — és ti szépet mondatok egy meleg kézszorításért, élteteket koczkára teszitek egy hízgelő elismerésért és mikor felhevült vágyaitok égő szenvedélye hajt, oda mentek a szeretőhöz, és a mi tűz van bennetek, azt ideális képeitekre gondolva égetitek el a bűn oltarán, és mi hiszékeny nők adjuk a borzasztó áldozat hoz a tömjént! Lásd, te is idejűsz kinos perczeidet az én karjaimban kipihipni, elhozod rejtett ábránjaid foszló képeit szivedben és a kire máskor rá se gondolsz a vidám éltet pazar csillogásaiban, az ilyenkor kedves, édes, mert letörli verejtékedet. Máskor nem jutok eszedbe sem, mert az isteni lány, az angyal elfoglalja minden perczedet, — most jó vagyok, szép vagyok, édes a csókomp, ugy-e?

(Folyt. köv.)

dotta, hogy III. Vilmos király többé uralkodni nem képes. E határozat most az államtanács elé terjesztett s nagyon valószínű, hogy a minisztertanács véleményét ő is magáévá teszi. Ez esetre azután nyomban meg alakul az új regnenségek, mely az alkotmány értelmében már rég ki van nevezve s azaz Németszföld ügyeinek vezetését. A regnenségek azonban nem terjed ki Luxemburgra, melynek regense a trónörökös, Adolfnassani herceg lesz. A herceg kinevezését is már legközelebbre várják. Ez esetben Luxemburg és Hollandia perszonal-uniója még Vilmos király életében megszűnik.

John Bright meghalt. Az angol politikai élet egyik kimagasló egyéniségének John Brightnak halálát jelenti Londonból a táviró. Bright ismételve volt a kabinet, évtizedeken át pedig az alsóház tagja, melyben fényeszóknoki tehetségével és kiváló egyéniségével általános tiszteletnek örvendett, ámbar igen határozott pártmber volt. Elettének legnagyobb részében benső személyes és politikai barátságban állt Gladstonnal, s utána ő volt a liberálisok legfőbb vezetője, leghatalmasabb szónoka. Csak néhány évvel ezelőtt szakadt meg a barátság, midőn Gladstone az ir kérdésben a home-rule pártjára állt s olyan politikai programot fogadott el, mely Irlandnak önálló parlamentet akar adni. Ezt Bright nem helyezte s ő, ki évtizedeken át küzdött a mellett, hogy az angol uralom Irlandban ne enyhíthessék, most a leghevesebben szembeállt Gladstone említett törekvéseivel. A két régi jó barát utjai azóta elváltak. De míg Gladstone folytatta a gyakorlati politika terén maradt, Brightet nehéz betegsége már néhány év óta a magánéletbe való visszavonulásra kényszerítette. Bright halála Angliában méltán általános részvételt kelt.

Városi közgyűlés.

A mai városi közgyűlés érdekes volt, akár egy képviselőházi ülés a 22 napok idejéből. A két testület tanácskozása között hasonló vonást többet találunk. Először is a tárgy, a mely miatt hasonló izgatott jelenések támadtak, ugyan az volt: 25. §. csak másmódban: Arad város és Hajdúvármegye feliratai köztébe öltöztetve. Másodszor az ellenzéknek ezúttal itt is ugyanaz volt: egyet ütni Tisza Kálmánra. Harmadszor az ellenzék sajtójának hasonló harcmodora, féltékeny izgatása bugyorkodott szavazás előtt hatni a kedélyekre. Negyedszer a kisebbség itt is türelmetlenkedett és gyakori közbeszólással szaggatta meg a többség embereinek beszédeit. Ötödször egyes szavazatnál zajosan zudult fel az éljenzés. Hatodszor nem hiányzott az abug sem, a mi a képviselőházból inportáltott ebbe a gyűlésterembe és h e t e d s z e r Debreczen város tiszteletre méltó gyűlés térében is győzött a politikai öntudat, az eszélyesség, a kül és belső politikai helyzet igen komoly követésének büles megértése, az alkotmányosság és szabadság tisztelete.

Valóban felemelő tapasztalat, hogy Debreczen város közönségének a bizottsági közgyűlésben representálto többségét sem félrevezetni nem bírták ellenzékli izgatók erőszakolt okoskodásai, sem meg nem félemlített nézetének és meggyőződésének bátor kinyilatkozatásában az a tenyegző hang, mely napok óta a hazaárulás bűnének rásütésével igyekezett a kedélyeket terrorizálni.

Aradváros és Hajdúvármegye ismeretes feliratai felett, miután azok tárgytalanokká is váltak már, Debreczen város közgyűlése napi rendre tért.

A szavazás alatt egyes bizottsági tagok kitüntetett éljenzésben részesültek, különösen a független párt részéről.

Igy zajosan megéljenztek a szélsőbaloldaliak a velők szavazó Dr. Király Ferencet, a két Vecsey testvért, Komlóssy Arturt, és az öreg Scheffer Nándort, a ki valószínűleg azért szavazott igennel, mert nem akart léte nem értette meg jól a kérdés feltevést.

Egy helybeli lap tegnap azzal próbálta ijeszteni az embereket hogy b fogja mutatni a magyarok és a z u d a r o k teljes névsorát. Ma tehát mi is bemutatjuk, hogy kik ijedtek meg ettől a fenyegetéstől és kik voltak oly vakmerők, hogy dacoltak azzal. A nemes tanuló ifjúságot csak néhány szál diák képviselte. Pedig ritkított a szedéssel bizgatók azt a megjelenésre. A multkori ünneplésy körmenet ifjúsági szónokát nehezen is várták az újságírók padjában. Türelmetlenül kérdezték:

— Itt van-e B. J. ?
Talán most is ez a B. J. volt megbizva vagy félkérve a jeladásra, mikor kell éljenzeni vagy abuzgolni! ?

Bizony éljenzésre nem volt alkalom. Tehát abuzgolt a helyes állu fatalság, a tisztes, érdemekben gazdag városatyák határozatának.

Gr. Dégenfeld József főispán, d. e. 1/2 10 órákor nyitja meg a népes közgyűlést, kiemelve annak legfontosabb tárgyát, a város házipénztárának 1888. évi zárszámadását.

Papp Ferenc főjegyző felolvassa a január, február hónapokról szóló polgármesteri jelentést, melynek tartalma a következő:

I. A közegészségi állapot
A közegészségi állapot egy január, mint február hónapban igen kedvező

volt, a mennyiben megbetegedések és halálzások csak csekély számban fordultak elő. — Halálok gyanánt leginkább veleszületett gyengeségek és aggkor szerepeltek. Heveny fertőző ragályos betegségek közül hagymáz, vörheny, himlőske és romboló toroklob, szórványosan merültek fel, azonban néhány hagymáz és egy ronszó toroklob kivételével gyógyulással végződtek.

A közkórház betegforgalma volt:
At jött ezen évre . . . 99
felvételtett 2 hó alatt . . . 328
Összesen . . . 327 beteg.

Maradt ápolás alatt 104 beteg. Született 2 hó alatt 363, meghalt 209 egyén, szaporulat 154, házasságra lépett 127 pár.

II. A rendőrség által letartott lopásért 29, rendőri kihágásért 189, gyermekelvezetésért 1, összesen 219 egyén. Ezek közül az illetékes kir. bíróságnak átadott 30 egyén. A városról eltoloncoltatott 35, vidékről a városon keresztül toloncoltatott 36, kényszer uttveléll kiutasított 16.

III. Iparügy, különböző iparnemek által gyakorolhatására összesen 38 egyén nyert igazolványt, kiktől ipardíj címén 210 frt. városi díj címén pedig 170 frt. vétetett be. Munkakönyv 83 db, ideiglenes igazolvány 8 darab adott ki.

Ipartörvényellenes cselekményekért 9 egyén lett összesen 70 frt pénzbírsággal megbüntetve iparközei célra.

IV. Katonai létszám volt: közös hadseregbeli 2385 ember 985 lóval, m. k. honvéd 658 ember 258 lóval. A lakoságnál állandóan be volt szállásolva 240 ember, 160 lóval.

V. Adóügy. A lakosság által állami adó fejében befizettetett mult évről 28333 frt 63 kr., f. évről 58478 frt 28 kr. késeme kamat 840 frt 77 kr. összesen 87650 frt 69 kr. Befizettetett továbbá hadmentességi díj 412 frt 38 kr. helybeli illeték 317.86, idegen adó 961.37, idegen illeték 2041.30, járadékoltóság 95.81, közmunkaváltság 672.10.

VI. Erdőügy. Február hónap a favágatás mindenütt befejeztetett. A Guthon 10469 m. öl hasított nyár, 1576 m. öl 1-ső osztályu galyfa, 1477¹/₂ m. öl. o. 3969 m. öl. A nagyerdői fozatos felújító és szállóvágásban lett hasított tölgy 953¹/₂ m. öl hasított nyár 426 m. öl, galyfa 274 m. öl. A többi erdőben is aránylagos eredmény érte el.

VII. A községi bíróság ügyforgalma volt 576 db: ebből elintéztetett 557; hátralék 19. Vidéki megkeresés érkezett 40; végrehajtás felrendelgetett 86, fogatosított 83; árverés elrendelgetett 58, fogatosított 0. fellebbezés felterjesztett 41.

Végül a jelentés felviláskítja a főispán által eszközölt pénztárvizsgálatokat, melyeknél teljes rend találtott; a számonkérészek tartását, és kegyeletesen emlékeztek meg Rudolf trónörökös ő fenségének elhunytáról és elsorolja a város részvét nyilvánulásait és félemlíti, hogy Debreczen közönségének részvétért özvegy trónörökös Stefánia főhercegnő 6 es. és kir. fensége főudvarmestere által legmelegebb köszönetét fejezte ki.

A tudomásul vett polgármesteri jelentés fololvása után három miniszteri rendelet mutatótt be. Az egyik mellett kir. ő felségének népeinek intézett legfőbb nyilatkozata Rudolf trónörökös elhunyt alkalmából tanusított részvétért közhírítélet vétett küldetett meg. — A legfőbb nyilatkozatot felállva hallgatta meg a közgyűlés s azt megéljenzte. A tanács bejelent, hogy a nyilatkozatot megfelelő módon közhírré tette, a mi tudomásul vétetett.

A másik két jelentételembebb miniszteri rendelet után következett Hajdúvármegye és Aradváros ismert felirata a véderő törvényjavaslat 14. és 25. §-ai ellen.

Gr. Dégenfeld József szóltott legelőször a tárghyhoz, a ki utalva azon körülményre, hogy a 14. §. már régen módosított, a 25. §. pedig tegnapelőtt a képviselőházban névszerinti szavazással elfogadtott, az ő nézete és meggyőződése az, hogy mindkét törvényhatóság felirata teljesen tárgytalanul vált; ezért indítványozta, hogy módosítsák a közgyűlés a feliratokat a napirendről levenni. (Zajos helyeslések és „Nem lehet felkiáltások.)

K. Tóth Kálmán nem osztozhatik azon nézetben, mintha ezen ügy tárgytalan volna, sőt nagyon méltó arra, hogy Debreczen is felemlje szavát. Hogy azonban szava nem értesseken kijelenti, hogy ő elismeri a német nyelvnek kulturai szempontból való szükségességét. A minden oldalról felhangzó: „Nem tárgyaljuk! Szavazzunk! Napirendre! felkiáltások zajában szóló nem folytatta tovább beszédét, hanem röviden kérte a feliratok tárgyalását.

Fráter Imre szintén a mellett nyilatkozik, hogy a feliratok ne tárgytalanok, miután az országgyűlés szavazása folytán azok már tárgytalanok lettek; és így nem látja be, minő praktikus eredménye lenne a tárgyalásnak, sőt inkább attól fél, hogy ezen a türe és úszkötő dorna a debreczeni társadalomra, melynek tagjai eddig pártkülönbség nélkül a legzsiólyesebb szeretettel viseltettek egymás iránt. Azt pedig ő nem akarhatja, hogy az eddigi békés viszonyok megháborítottassanak.

Kovács József azon véleményben van, hogy Debreczen város közönségét a kép

viselőház keddi szavazásának eredménye sem tartóztathatja vissza érzelmeinek kifejezésétől.

Márk Endre Kovács József szavaira reflectálva, megjegyzi, hogy itt nem az érzelmes kifejezéséről van szó, hanem arról, hogy lesz-e gyakorlati haszna Hajdúvármegye feliratának tárgyalásából?

Szöke János ugy véli, hogy még mindig van mód veszélyeztetett nemzeti nyelvvel védelmére; s minden igaz magyarnak kötelessége nyelvét és hazáját szeretni.

Komlóssy y Arthur szerint a nemzeti jogok védelme sohasem tárgytalan s a véderő törvényjavaslatban vannak még olyan szakaszok, melyeknek előnyös megváltoztatására Debreczen város nyilatkozata befolyással lehet. Kérte a feliratok felolvasását.

Kiss Albert Debreczen város nyilatkozatának fontosságára hivatkozik, melyet a főrendiház és a korona tanácsadóli kell hogy figyelembe vegyenek.

Géresi Kálmán, ha egyéb tekintet nem is, az okosság és ildomoság tekinteteli is javasolja, hogy Debreczen város közönsége is Budapest, Szeged, Szabadka, Hódmezővásárhely példáját kövesse.

Váradi Ferenz Julius Czézárt, Brutus halalos dőstét, Debreczen traditót, hazafiságot, mameluk sereget és nemzetgyilkosságot emlegetve a tárgyalást követeli.

Sinka Ferenz nem lát okot az oportunitásra, sem a feliratok tárgytalanságát nem látja.

Simonffy Imre visszautasítja azon feltevést, mintha csak azok szeretnék a magyar nyelvet, a kik a feliratok tárgyalását kívánják; ez azt tenné, hogy az ellenkező véleményen lévők nem bírnak érzékkel a magyar nyelv jogai iránt. — A azon meggyőződésben van, hogy Debreczen városának párttekinetek nélkül, egyetlenegy polgára sine, ki felül mulatni engedné magát a hazaszeretben. — Szerinte is a feliratok tárgytalanokká váltak. A szóbanforgó ügyet bizalmi kérdésnek tekintti, a képviselőház iránt. Majd rá mutat azon elvitathatatlantényre, hogy az ellenzékli izgatások a ig tudtak 8-9 törvényhatóságot ama §§ ok elleni demonstrációkba belevonni (zajos közbekialtások); ellenben a legnagyobb és legtekinélyesebb városok a pártolás végett megküldött feliratokat mellőzték; épen a szomszédban Nagyvárad és Biharmegye. Így nem lehet állítani, mintha az, a mit az ellenzék követelt a nemzet akaratát lett volna. — Ő elfogadja a főispán indítványát.

Lengyel Imre hasonlóképen a főispán indítványa mellett nyilatkozik. — A polgármester beszédére tett közbekialtásokat és aungatlan zajongást illetőleg, veszedelmes jelenségnek mondja ezen türelmetlenkedést és arra kéri az ellenkező nézetlen lévőket, hogy nyugodtan hallgassák meg a felszólalókat, a mint az ő nézetükön lévőek is nyugodtan és osendesen hallgatják amazok beszédeit.

Mert az őt megbotránkoztatta, hogy még a város legelső választott tisztviselőjét sem akarják meghallgatni; holott egy ilyen testületben mindenki tisztelni tartozik a vélemény szabadságot.

Somogyi Pál szegényítőnek tartaná, ha Debreczen közönsége bármilyen okból hozná nem szólna a kérdéshez.

Kiss Albert az ügyrendre hivatkozva, azt állítja, hogy ezen rendes közgyűlést még márczius másodikán, esütörtökön meg kellett volna tartani.

Egyszersmind több elvtársa nevében névszerinti szavazást kér a szönyegen lévő tárgyra nézve.

Gr. Dégenfeld József főispán Kiss Albertnek felvilágosítást adja, hogy a márcziusi közgyűlésnek ilyen késeore való összehívása nem azon okból történt, melyet a felszólaló gondol; mert az ok az volt, hogy a házi pénztári zárszámadás, melyet az ügyrend szerint a márcziusi közgyűlésnek kell elbírálni, későn volt elkészíthető és attól az időtől fogva a közszemlére való kitévés idejét is be kellett tartani, ez pedig csak most telt el. — Különben, az nem első eset, hogy közgyűlés nem az ügyrend szerinti napon tartatik.

Mind sürűben hangozva a „Szavazzunk“ felkiáltások és több szónok nem jelent kezvén, elnök elrendeli a névszerinti szavazást.

Nemmel, vagyis a napirendre térsre szavaztak: Aron Manó, Balogh Mihály, Bekényi Ottókar, Berger Henrik, Bészler Lajos, Biederman Eisz, Boczkó Sámuel, Csanak József, Csicsó Lajos, Csúrka János, Ember István, Fehér Herman, Fráter Imre, Géresi Kálmán, Gergely Antal, Gőnyei Károly, Harsányi János, Hajdu Gyula, Horváth Mihály, Horváth Tamás, Horváth János, Huber József, Katz Jakab, Kádár István, Dr. Kemény Mór, Kiss Mihály, Kiss Károly, Komlóssy Dezső, Körner Adolt, Kuzsik Gábor, Laky Lajos, Lengyel Imre, Lévy Ferenz, Márk Endre, Medgyessy Lajos, Mészáros József, Mihalovics István, Dr. Medgyaszay Dezső, Nánássy Ferenz, Nánássy László, Óry Sámuel, Orbán Imre, Paksy Imre, Papp Ferenz, Dr. Popper Alajos, Rácz György, Dr. Rothschnek V. Emil, Dr. Sárváry Gyula, Dr. Scheer Benó, Scheer Bernát, Sesztina Lajos, Simonffy Imre, Simonffy Sámuel, Steinfeld Antal, Steinberger Gyula, Szabó Kálmán, Szabó Sámuel, Szabó Gábor, Telegdy László, Dr. Tihanyi Sámuel, Trázi György, Tüdös János, Tüdös József, Dr. Ujfalussy József, Zöld Mihály, Jámor Ferenz, Váczy János, Varga Ferenz, Vecsey Viktor, Weisz Mózes, Weisz J. Lajos.nak.

A kérdés ekképen tetetett fel: tárgyalni kívánja-e a közgyűlés az átiratot vagy nem? Igennel, vagyis a tárgyalás mellett szavaztak:

Alföldi Gábor, Bácsi András, Bácsi Ferenz, Bácsi László, Dr. Balkányi Miklós, Bányai István, Baresai Miklós, Bartha Dániel, Beke Mihály, C-obán István, Dáné István, Erdey Pál, Fodor József, Harangi Sándor, Harsányi Imre, Kálmán András, Kertész János, Keszei József, Dr. Király Ferenz, Kiss Bálint, Kiss István, Komlóssy Arthur, Kozma János, Dr. Kovács Gábor, Kovács Lajos, Kovács Sándor, Kovács József, Dr. Legányi Gyula, Liptay Miklós, Lisztes János, Ménes András, Nagy Bálint, Óry Mihály, Otkokosi Vég János Páli Ferenz, Pető István, Polgári András, Polgári Sándor, Rab László, Salánki Ferenz, Scheffer Nándor, Sebes György, Simon István, Sinka Ferenz, Somogyi Pál, Szabó Antal, Szabó Károly, Szatmári Sándor, Szikszai István, Szöke István, Szöke János, Tóth Kálmán, Tóth János, Jámor István, Jeney Miklós, Jeney József, Váradi Ferenz, Vecsey Imre, Vecsey Zoltán, Vértési István (gazdálkodó), Vértési Lajos, Vértési János, Kertész Mihály.

E szerint a feliratok tárgyalása mellett szavazott 64 a napi rendre térs mellett pedig 72 bizottsági tag.

A karzaton néhány óramulasztó diák és néhány más rendbeli hallgató volt jelen. Midőn az elnök főispán a szavazás eredményét kihirdette a többség éljenzésébe néhány fiatal hang is belevagyult a karzatról: Abug! A főispán osendes magaviseletre szólította fel a hevesverü ifju elégedetlenkedőket, kiknek, mint hallgatóknak nem szabad tetszésüket vagy nem tetszésüket a gyűlés térében nyilvánítani.

De még ezután is megújult az abuzgolás; az elnök még erőlyesebb hangokat használt, mire a tüntetők elkezdettek kivonulni a karzatról, melynek ajtajában már akkor látható volt Szász rendőrbiztos zordon arca.

A szavazás után a bizottsági tagok legnagyobb része is eltávozott, ugy hogy kevesen maradtak a további tanácskozásra; pedig még ezután következett a házi pénztár 1888 évi zárszámadása.

A közgyűlés többi tárgyairól, melyek gyorsan, minden vita nélkül intéztettek el térszűke miatt csak következő számkunkban közlünk tudósítást.

Napi hírek.

Gr. Zichy Géza holnap d. u. fél 5 órákor tartandó „Három hét Pétervárotról“ című jótékonyezélu felolvasása iránt igen élénk az érdeklődés. — A jegyek csak nem mind elkelték. A közönség pontos megjelenésre kérérik.

— A debreczeni keresk. akadémia tanulmányi körútja. A körútnban résztvesz a keresk. akadémia 40 tanulója igazgatójuk és tanárai vezetése alatt. A körút ezúttal: a magyar és az osztrák tengermellék kereskedelmi és különösen hajózási intézményeinek, nagyobb-szerű ipartelepeinek és egyéb nevezetességeinek megtekintése, egyáltalában a tanulók kereskedelmi, iparműtani és földrajzi ismereteinek bővítése közvetlen szemlélet útján. — A körutazás ideje f. évi április hó 9-e és 19-e közötti 10 nap. tekintettel a husvét szünidőre; — indulás 8-án este. — A körút költségei: vasutat, szállást és élelmezést beleértve minden résztvevő tanuló után 35 o. é. frt. Az ut irányja: Debreczen, Budapest, Székesfehérvár, Zágráb, Fiume, Triest, Zákány, Dombóvár, Pécs, Budapest, Debreczen. Megtekin-tendők: Székesfehérvár: a város nevezetességei, kékfestőgyár, Zágrábban: a város és nevezetességei. Fiumében: a város nevezetességei, kikötő építmények, rizshántoló gyár, papirgyár, petroleum finomító gyár, torpedógyár, vegyi termékek gyára, Tersató vára és Abbazia tengeri fürdő. — Triestben: a város nevezetességei, kikötő építményei, egy nagyobb hajó szerkezete, vilgító torony, az osztr. magy. Lloyd hajó gyára, vasművei és arzenálja, az osztriga teyzésztés Servolában, a Ferd. Maximilianeum (az adriai tenger fannájával és flórájával), a keresk. akadémia, a tőzsde; kirándulás Miramare ba, s Gradó szárdinia gyárába. — Pécsen: Zsolnay testvérek majolikagyára és Litke pezsgőgyára. — Budapesten: a főváros általános érdekű nevezetességei.

— Mulatság. Ismét kedélyes összejövetelt rökönzött a balyu mulattagok állandó rendező bizottsága a Bikában tegnap este szeretve tisztelet egyik házi asszonyunk Védő Jenőné urnó s férje tiszteletére, eltávozásuk alkalmából, kitejezven nékiek azon fájdalmas érzést, melyet eltávozások kelt szivükben. A bizottság nevében Pallay Béla ur tolmácsolta azon általános óhajt, hogy adja az ég, a mihamarabbi visszatérését szerető körikre, a jelen volt díszes társaságból pedig Rutner ör nagy ur s többen emelték poharukat a távo-zók egészségére.

— Kerner Pál honvédszázados nejeinek. Kelemen Malvinak hullája Debreczenből het-főn este 7 órákor érkezett Szegedre a magyar államvasuton; azonnai kiszállították a belvárosi temető hullaházába. A korán elhunyt fiatal nő drága hamvait Rózsa Ferenz apát-plebános kedden délelőtt 11 órákor a gyászoló férj és szülei, nagyszámú rokonság és a résztvevő közönség jelenlétében szentelte be, a mely után átadták az örök nyugalomú sir-

ért szerdán délelőtt 10 órakor a belvárosi templomban engedélyt szent mise tartatott.

— **Elmozdított lelkes.** Az ev. református convent bírósága Kun Bertalan püskök és Vály János főgondnok elnökelete alatt tegnapi előtt tárgyalta Czelder Márton kecskeméti ref. lelkes fegyelmi ügyét, kit az egyházmegyei fegyelmi bíróság részszegség, hivatali hanyagság, tudatlanság és vlszálások miatt a hivataltól való elmozdításra, az egyházkerület pedig az állástól való egy évi felfüggesztésre ítélte. A convent bíróság, mely előtt dr. Nagy Dezső ügyvéd fejtette ki a vádat, Eötvös Károly védőbeszédének meghallgatása után, Czelder Mártont lelkesi állásától végkép elmozdította.

— **Vértesi Arnoldról** lapunk szerkesztőjéről a következőket olvassuk az „Eger” című lapban: „Vértesi Arnold, jeles beszélyíró földünk, Zalár József, Hevesmegye főjegyzőjéhez, mint az elhalasztott Vértesi-ünnep rendező bizottsága elnökéhez, eme bizottság levele válaszólag, a következő sorokat intézte: „Tektetes Zalár József urnak. — Tisztelt Uram! Igaz szívvel résztvettük kifejezésért, melyvel engem mély gyászomban felkeresni kegyeskedtek, fogadják hálás köszönetemet. A részvét mindama nyilvánulási közt, melyekkel irótsáim s a nagyközönség szeretete elhalmozott, szívemre talán egy sem tett mélyebb hatást, mint az, mely szülőföldemről jött, hová — most a szomorúság napjában érzem, — mégis van valami, a mi örökre oda köt: az első gyermekévek emléke s édes anyám sírja. Nagyon köszönöm az egről bolygók szives ajándékát. Legkedvesebb emléktárgyaim közt fogom azt mindig megőrizni. Ha Isten még életben tart, remélem, lesz idő valamikor, hogy e köszönetet személyesen is átadhatom. Nagyon köszönöm a kaszinó rendező bizottságának is, — és e köszönetből a legnagyobb rész bizonyára önt illeti, — mind azt a sok fáradozást, melylyel fogadásomra készülni méltóztattak, s melyért mindenkor hálás lekötöztetjük maradok. Kiváló tisztelettel, alázatos szolgálók. Debreczen, 1889. márczius 22. Vértesi Arnold s. k.” Vértesi Arnold t. barátunk ez ügyben e lapok szerkesztőjéhez is intézett levelet.”

— **Meghívó.** A debreczeni iparoskör f. hó 30-án szombaton este 7 órakor a körhelyiségben rendező választmányi gyűlést tart, melyre a választmány tagjai ezúton is tisztelettel meghívhatnak.

— **Helyszíni szemle a sertés hizlaló ügyében.** Egy szűkebb körű bizottság, melynek tagjai voltak Dr. Király Ferenc kamarai titkár, Nánássy Ferenc a gazdasági egyesület elnöke, Rab László vár. tanácsos, Fischbeim Ignác és Steinfeld Mihály nagybirtokosok, Balla Mihály és L. Nagy Bálint birtokosok és sertés tenyésztők, — tegnap délután megtekintett két ajánlatba hozott helyet, mint a melyek legalkalmasabbnak látszanak a tervezett sertés hizlaló telep helyéül. A bizottság a Nagyerdő alatt, túl a lövőterületre lévő 27 hold területű városi birtokot, az ugynevezett Filealmát és az Atkósföld felé, a pécsi országot melletti szintén városi tulajdon képező 60 hold birtokot nézte meg. Mindkét birtok homoktalaj, könnyen megközelíthető és teljesen megfelelő nagysága. Ajánlatba hozott két tag által a kakasló cserépető melletti lapos is, mely azonban mint célszerűtlen, a bizottság által mellőztetett. A jövő héten valószínűleg összehívatik a nagy értekezlet, a mikorra a megszemlélt helyek helyrajzi térképe elkészül és a városi távolsági viszonyai megállapíttatnak.

— **Egy kényelemmel berendezett, szép urilak közel a piac-hoz kiadó.** Értekezhetni a kiadóhivatalban.

— **A miniszterelnök személyes bizottsága** iránt tett intézkedésekről néhány lap jónak lát mindenféle túlzott híreket bocsátni világra. Akik Tisza Kálmánt ismerik, tudják, hogy az is, ami e részben tényleg történik, s a miúgy az elkövetett féltékenkedések miatt, meg is kellett történnie, nem saját akaratából kezdeményeztetett, hanem pártja s az illetékes kormányzati tényezők oly módon kifejezett kívánságára, mely elől a kormányelnök nem zárkózhatott el, bármennyire kívánta volna is attól, a mi ily intézkedésekben restelni való van, megkímélni nem magát — mert rá ugyan nem hárul azok odumából semmi — hanem a magyar közéletet. De hogy lapok, melyek tényezők voltak abban, hogy az utcai elemek elvadásása ide fejlesztessék, még jónak látják, most ez intézkedéseket tulozva feltüntetvén, gúnyolni, az igazán elszomorító jelenség s a felelősség hiányának elképzelhetetlen jele. A sensatio hajhászat s a megfontolatlan igazgatás, mely odavezetett, hogy ily nyilvánosság elé igazán nem tartozó dolgokról is hír lapilag be kell számolni, legalább a jövőre nézve meggyőződhetné a sajtó bizonyos organumait, hogy: sunt certi denique fines.

— **Hogy történt az országházi lövés.** A képviselőház mentelmi bizottsága keddi ülésében folytatta a Rohonczy ügyben jelentkezőtek s a bizottság által felkértek nyilatkozatainak meghallgatását, Lupa Péter előadja, hogy egy fiatal ember Rohonczyt komisz, hazaáruló s más gyalázó szavakkal illette, kezét ütése felemelte, s meg is ütötte úgy, hogy cvikkerje a szemén összetört. Néhányan ütöttek a gyerekmert, s szőlő is kapott pár ütést. Ekkor Rohonczy a legnagyobb igazgatóságban kabátját felszakítván, az ifjura lött. Roszner Ervin b. előadja, hogy az ifju a háznagy iroda előtt is ismételve meggyalázó ki-

fejezéseket (gyilkos mameluk tth.) használt a szabadelvű párt s annak tagjai irányában. Közvetlen szomszédságában lévő az illetőnek állhatatja, hogy ez idő alatt a fiatal embert tetteleg senki által sem bántalmazták. — Beöthy Algernon előadja, hogy az ülés után a ház elnökével jöven a folyosón, lövést hallott. Azt hitte, hogy valamelyik képviselőt bántalmazták, s ezért a mindig magánál hordott bokort megragadta s a színhelyre szietett. Abban a feltevésében, hogy az illető magát lötte meg s talán isméténi akarja ezt, a karja után kapott. Valótlán az, hogy szőlő az ifjút megütötte volna, külfönb is attól a peresztől kezdve, hogy meglövetett, senki más se érintette egy ujvával sem. Minden más állítás nem roszhiszeműség, de téves feltevés alaphat. Varasdy Károly látta, hogy az ifju Beöthy Algernon megkapta az ifju kezét, mire az ifjut elölték a háznagy irodába, hol az szidta a mamelukokat. Attól kezdve, hogy szőlő még látta, nem bántalmaztatott az ifju. Boncza Miklós látta, hogy egy ifju hatalmas csapást mért Rohonczy arcára. Erre oda rohant s elhuzta a fiatal embert. Erre Rohonczy az ifju arcára és fejére több csapást mért. Többen oda siettek s némelyek ütötték is, mire az ifju kezét feje fölött összekulcsoltván, védte magát. Rendkívüli esetről szó sem volt, a gyerek ember nem is rogyott össze. Ekkor dördült el a lövés. Szőlő csak akkor tudta meg, hogy ki lött, midőn Rohonczy fennhangon mondta, hogy ő lötte meg a bántalmazóját. Határozottan kijelenté, hogy az, a mit Orbán a háznál állított, hogy szőlő börtöl ütötte volna az ifjút, nem állhat, mert neki hosszu idő óta nem is volt bot a kezében. Azt valóban nem tudja, vajjon ütött vagy nem, de az ő ezélya csak az volt, hogy a megtámadókról a közvetlen veszélyt elhárítsa. Orbán valószínűleg tévedett, miért is szőlő nem tekintheti nyilatkozatát correctnek. Egyébiránt azok előtt, a kik azt állítják, hogy közel ütött, miután azt, hogy abban az izgalmas pillanatban mit tett, nem tudja, kénytelen meghajolni. Gajári Ödön előadta, hogy a lövés pillanatától az ifju mellett volt, s a peresztől kezdve senkisé nem nyújt hozzá másként, mint támogatólag. A lövés utáni ütésre vonatkozó nyilatkozatok bizonyára csak tévedésen alapulnak. Beöthy az illetőt bántólag egy általa nem érintette. Rohonczy a revolver kilövésekor a legnagyobb felháborodásban volt s ebből magyarázható meg, hogy izgatott hangon beszélt azon képviselővel, a ki a háznál is felszóllalt, de egyáltalán nem lehetett ezélya, hogy az illetőt bántalmazza. Lörcincz György a házkülső ajtajában volt, midőn a lövés e dördült. Senki bántalmazólag nem nyult a fiúhoz a lövés után, mi a háznagy szobába vették. Rohonczy annyit mondott Sadoszky képviselőnek, hogy a ki engem insultál, azt meglövöm. Feszty Adólf látta, hogy az ifju Ivánkával dulakodott. Szólóra különben azt a benyomást tette, mintha bántalmazta volna Ivánkát. Rohonczy megfogva galériját azt mondta, hogyan merészel egy képviselőt bántalmazni, s arezul ütötte őt. A fiu visszauté, mire Ivánka és szőlő a lelaput ifju felé védelemre tartá kezét. Az ezután e dördült lövésre a fiu felkiáltott: „Megvagyok löve!” Ekkor njabb tolongás támadt s a fiut vitték a háznagy szoba felé, Rohonczy pedig mondta: „Hogy mindenkit meglövék a ki engem insultál. Pulszky Károly nem látott semmi tetlegességet, csak azt, hogy a fiut elvezették. A bizottság folytatja a kihallgatásokat.

— **Biharmegyei hírek.** A biharmegyei nemzeti kaszinónak a múlt évben 9243-83 frt bevételre (2381 frt kártyázásból) 7356 frt kiadása volt (hirlapokra és folyóiratokra 526-09, könyvtárra 285-74, kártyavételre 616-35). Az új tisztikar következőleg alakult meg: elnök b. Gerliozy Félix, alelnök Czifra Gerő, ügyvéd Hlatky Endre, pénztáros Hoványi Géza, jegyző és könyvtáros Cseresznyés Albert, t. jegyző Schweiger Ede — A nagyváradi jogászok fakülcszenével tisztelték meg azokat, a kik a minap lefolyt ünnepességek alkalmával az ifjuság iránti jóindulatuknak kifejezését adták, így Dr. Bozók Alajos jogakadémiai igazgató, Sal Ferenc polgármester, Mezey Mihály kir. közjegyző. — A biharmegyei takarékpénztár múlt évi nyereségéből 15 frt osztalékot fizet. — Vasutegyestál loban. Br. Königsvarter Hermann, kasszánói birtokán egy óriási kiterjedésű istálló építtetett, melyből az öszegyült szemetet, trágyát egy kis vasut viszi ki a gazdaság más helyére. A vasut nemsokára felépül. — Uj templom. A nagyváradi orth. izr. hitközség új templomot épít. Az új imaház költségeinek fedezésére a községi tagok eddig közel huszezer frtot irtak alá. Hihetőleg a többi összeg is mihamar összegyűl.

— **Becsét vesztí** a legválasztékosabb étel is, ha nincsen étvágyunk. Az étvágy gerjesztésére egy, mint mindenem gyomor bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasónk figyelmébe. „Eger díjjalmazott Szóda Pasztilláit”. Kapható 30 kros eredeti dobozban Dr. Róthcsnek V. Emil az „arany egyszaruhoz” címzett gyógyszerárban. — (Telephon összeköttetés.)

— **Sükefeknek.** Egy személy ki egyszerű szer által 23 éves sükettség és füllugásból gyógyult ki, hajlandó ezen szer leírását német nyelven bármely hozzáférhető szenedvőnek ingyen teljesíteni. Lakcím: J. H. Nickolszon, Wien, IX. Kolingasse Nro. 4.

Aláírási felhívás.

A „Debreczeni iparos kör” részéről, mely az önálló iparosok érdekében hatodik éve hogy működik, 1889 évi január hótól kezdődő újabb három évre aláírás nyitunk.

A kör tagja lehet minden nagykoru, önálló s fedhetlen jellemű honpolgár.

Alapító tag: ki a kör alapítókéje gyarapításához egyszer s mindenkorra legalább 25 forinttal járul.

Rendes tag: ki a kör pénztárába évenként 2 forintot fizet.

Kültag: ki nem debreczeni lakos és 1 frt évi díj fizetésére kötelezi magát.

Körünk helyisége a főpiazcon (Sweetis-féle ház) hasznos szórakoztatást nyújt a tagoknak hirlap, könyv-olvasás és eszmecsereket, valamint társasjátékokat illetőleg, míg az udvarkertben lévő kettős rüppálya (kuglizó) a tavaszi, nyári és őszi hónapokon át kellemes időtöltésre nyújt alkalmat. A kör kebelében egy tametkezési és betegsegélyezési intézmény létesítése is czéoztatik.

Hogy azért az iparos osztály mindinkább tömörülhessen s a reá váró nagy és fontos hivatásoknak annál jobban megfelelni képes lehessen, az iparos kör fantartása és működése feltehetően kívánatos, és szükséges. — Annáifogva:

Egész öszinte bizalommal fordulunk városunk összes iparosai és ipartügy barátaihoz, hogy tekintve a kitüzött nemes czélt, az iparos osztály jóléte előmozdítását és művelődése fejlesztését, körünket ezután is becses pártfogására méltatni s abban mint alapító, rendes vagy kultag beiratkozni sziveskedjék.

Szepessy Gusztáv, elnök. Fábian L. Mór, titkár.

Színház.

V. Margó Czólia jutalomjátéka lesz szombaton, a mikor is a „Suhancz” fog színe kerülni. El nem mulaszthatjuk ez alkalommal pár szóval a bájos művésznő érdemeit méltányolva, itt magát s jutalomjátékát a közönségnek legmelegebben ajánlani. Különböző már rég bebizonyította, hogy őn em az a színésznő, kinek felléptét reklámoknak kell megelőlni. Az ő felléptei események s a mult sasonban annyira felemelkedett, a mi közönségünk kegyeit, tetszését annyira megnyerte, hogy dícsőségének varázsa betölti mostani vendég szereplését is. Szeretjük látni a színpadon kifejező, eleven játékát, s kellemes, beheliző hangja minduntalan fülfünkbe cseng.

Most hogy a sason végén hozzánk jött, egész új aera köszöntött be a színháznál. Alakításával eleven, pezsgő életet vitt a színpadra, s varázsszával sokszor megtöltötte a nézőteret, hol a legmelegebb rokonszenv kifejezése kísérték játékát. Vendég szereplése óta két új szerepet tanult be. Egyik a bájos Szitakötő, melylyel hogy nagyobb házakat nem csinált, annak egyedül a darab az oka. Sokkal nagyobb volt sikere másik új szerepben, melyet csak legközelebb láthatunk, az Ingenyölökben, úgy hogy azok, kik a fővárosi s a mi előadásunkat látták, Margórl elragadtatva beszélnek.

Jutalomjátékára Suhanczot választotta. Ez és Nebánts virág volt az a két szerep, melyben ismerni és méltányolni tanultuk kiváló tehetségét. Suhanczot adni láttuk azóta sok más tehetséges színésznőtől, de bátran elmondhatjuk, hogy Margót nem közelítette meg e szerepben egyik sem. Az ő virgoncsága, eleven kedélye, pezsgő szelleme e szerepben kiváló érvényesülésre talált.

A szombati jutalomjáték bizonnyal a sason első estélyéi közé fog tartozni, s dacára a sason végének, szultot ház lesz a jutalma a művésznőnek, ki már annyi szellemi élvezetet nyújtott közönségünknek.

— **Hírek a nemzeti színházról.** „Eva” czim mel a nemzeti színház igazgatója három felfelvonásos társadalmi színművet fogadott el, melynek szerzője Kabos Ede. A darabot a szerző tegnapi olvasta fel a nemzeti színház ama tagjai előtt, kik a darabban játszani fognak. E darab ő szel fog színe kerülni, mikor még Somló pályanyertes „Nagyarágyó”-ját, Csiky Gergely és Karczag Vilmos egy egy új darabját, Várad Antal „Hun atodok”-ját, továbbá Ibsen „Nora”-ját és Sardou „Anyós” czimű új vigjátékát is színe hozzák. Esetleg előadhatja a nemzeti színház igazgatója a „Vadorzók” czimű német vigjátékot is, mely a Burgszínházban a minap nagy sikert aratott. Lesz egy kis eredeti monológ is, melynek czime: „Bál után”. Szerzője Szécsi Ferenc.

— **A legérdekesebb újdonság.** Mielőtt még kioltanák a színházi lámpákat, mielőtt vándor utjokra térnének Thalia papjai, lesz egy újdonság, melynek már hire is lázas izgalomba hozza a közönséget. A napokban utazott fel Péchy Kálmán a fővárosba az igazgató megbízásából gr. Zichy Géza „Egy várom története” diszletei tárgyában, mely nálunk oly pompával, oly fényvel fog színe kerülni, melyet sokáig megőgünk emlegetni. Valentin igazgató már szerződtette e darab diszleteinek festésére a budapesti kir. opera főfestőjét, ki a jövő hónap folyamán kizárólag színpadunk számára fog dolgozni. A diszletek előleges hozzávetéssel két ezer forintnál is többre fognak kerülni, pedig ezek csak ahhoz a pár képhez készülnek, mely az operánál nem adatott, mint p. o. a „Hunrajz”-a. A kiváló élvezeteket ígérő premiere iránt városunkban széles körben kiváló már is az érdeklődés.

A népszínház legközelebbi újdonsága Rónaszéki Gusztáv fővárosi életképe, az „A szonok büne” lesz, mely a jövő hó elején kerülni színe a főszerepekben: Pálmai L., Klárné, Pártényiné, Vidorné, Lukács Judiska, Czernin Mariska, Béni Irma, Horvát V., Vidor, Német, Kassai, Szirmai, Lubinszky, Gyöngyi és Ujvárival.

— **Clemenceau előadására,** mely mint irtuk April elsejére van kitüzve, a rendezőség nagy készülődéseket tesz. A színmű első felvonása egy szobrászati műtermet fog ábrázolni. A darabban előfordul egy nagy jelmző báli menet, mely lehető legtarkább fog össze állítani. Ami a szerepeket illeti, kitünő szerepe van Békési Rózsának, Lászlónak, ki egy lengyel Szedervári Camillát játszik, továbbá Molnárnak, ki mint jutalmazandó, a czimszerepet játsza.

— **Népelőadás,** tetemesen leszállított helyárrakkal tartatik holnap. — Előadják a „Tékozlót”, mely fényes népszínház — látott diszleteivel évek óta gyakorol vonz erőt színházunkban. De hát, hogy jutott arra derék igazgatónk, hogy holnap a Tékozlót adja, s mért épen holnap? Nem leszünk diszkréték, ha megírjuk ennek történetét. Valentin hálaáldozatok gr. Zichy Géza grófnak világhírű zeneművésznőnek, ki egészen ingyen engedte át a debreczeni színháznak „Egy várom története” czimű nagy dráma színművét. A nemes gróf napokban egy levelet intézett igazgatónkhoz, kérve, ha valyon Pénteken nem a Tékozló adatik-e, mert ez esetben érdemes látványosságra behozná kis gyermekeit. Valentin természetesen azonnal kitüzte a darabot a műsorra, így holnap hazánk elismert művészt az ő legdrágább kisével kis gyermekeivel együtt a színházba láthatjuk.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Közvetítő voltam 12 év óta ennek folytan igen nagy ismeretséggem van a város és a mezze vidéken, beszélék és írok magyarul, némélt kereskedelmileg képezett, könyvezetési, levelezésben jártas vagyok, — tisztességes állomást keresek, főnökömmel mindenkor csakis előnyre lehetek, — Értekezhetni velem szóval vagy levélben.

Nagy Károly
Miklós-utca 1918.

Bolt és lakhelyiség bérbeadás.

Meszene utca sarkán egy bolt helyiség és két utcai lakás minden órány kiadó. Értekezhetni alólírottnál

Szabó Antal
ügyvéd.

924. tkv.
1889.

Arverési hirdetm. kivonat.

A h.-bösszörményi kir. járásbíróság mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy örv. Juszt Péterné végrehajtónak szíjjártó János és neje Véglesi Zsuzsanna végrehajtást szenvedők elleni 253 frt 94 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti törvénrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényeszk (a h.-bösszörményi kir. járásbíróság) területén lévő Csegeőn fekvő a csegei 146. sz. telekjegyzőkönyvben 151. hrsz. 243. sorszám alatt írt házas telekre az árverést 320 frtban ezennel megállapított kikülfutási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi Aprilis hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor Csege község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikülfutási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 32 forintot kérészpenzenben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-dik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazsághügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikülfutott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

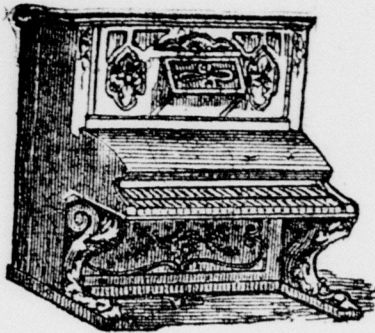
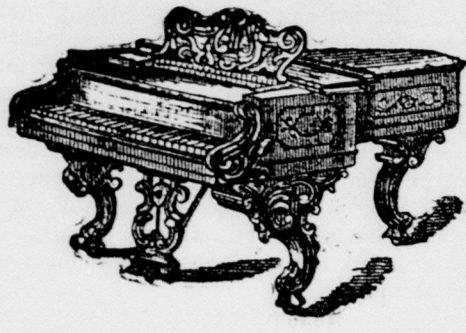
Kelt H. Bösszörményben a kir. Járásbíróság, mint telekministry hatóságnál 1889. évi Február hó 22. napján.

Deák kir. aljárásbíró.

Zongorák, Pianinok és Harmoniumok kaphatók.

SCHMIDT S.

zongora és hangszerek gyári raktára Debreczenben.
Rövid Stúcz zongora ára 280 frt. Pianinok 250 frt.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy zongora és hangszerek raktáramat most újonnan berendeztem, hol hazai, bécsi és külföldi zongorák folyton raktáron tartatnak, — ugyszint a mai naptól fogva Fröschl-féle zongorák Reichenbergből csakis raktáramban Piacz utca 1901. sz. a. kaphatók.

Játszott zongorák ujjakkal becséreltetnek. — Zongorák, Pianinok és Harmoniumok bére adatnak vidékre is,

Javítások és hangolások

ugy helyben, mint vidékre is elfogadtatnak, az eladott hangszerekért 6 évi jótállás vállalatik, a n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel!

SCHMIDT S.

zongora és hangszerek raktár tulajdonos.

Zongorák Pianinok és Harmoniumok kaphatók.

Pserhofer J.

gyógyszertára Bécsben, Singerstrasse Nr. 5. az „arany birodalmi almához.”

Vértisztító labdacso azelőtt egyetemes labdacsoknak nevezették, mivel tényleg alig létezik betegség, melyekben ezen labdacsok csodátevő erejüket észszeresen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, hol sok más gyógyszer hasztalan alkalmaztatott, ezen labdacsok által számtalanszor rövid idő alatt teljes gyógyulás következett be. Egy katyula 15 labdacsoval 21 kr. Egy tekeres 6 kat. 1 frt 5 kr. bérmentetlen utánv. küldéssel 1.10.

Valódiak csak azok a pilulák, a melyek utasítása Pserhofer J. aláírását viseli és a melyeknél minden doboz födelén ugyanzon névvel és a pénz előleges beküldése esetén bérmentve kerül 1 tekeres pilula 1 frt 25 kr., 2 tekeres 2 frt 30 kr., 3 tekeres 3 frt 40 kr., 4 tekeres 4 frt 50 kr., 5 tekeres 5 frt 10, 10 tekeres 9 frt 20 kr. Egy tekeresnél kevesebb nem küldetik.

Tömérlek levél érkezett be, melyekben ezen labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és nehéz betegségekből föloldulásokért köszönetüket fejezik ki. Mindenki, ki ezen szert csak egyszer használta, tovább ajánlgatja.

Itt ismét közlünk a sok hálaírat közül:

Schlerbach, 1888. február 17.
Tekintetes ur! Tisztelettel alíroított kérem, szíveskedjék nekem ismét 4 tekereset valóban igen hasznos vértisztító pilulából küldeni, mely tisztelettel:

Neureiter Ig., gyakorló orvos.

Hrascha, Fildnik m. 1888. szept. 12.
Mélyen tisztelt uram! Isten akarata volt, hogy pilulát kezemhez kaptam és most az eredményről tudósítom: Gyermekkorban meghittöttem magam, úgy, hogy többet teadótímat nem végezhettem és bizonyosan már meghaltam volna, ha csodátevő pilulái meg nem mentenek. Alá írom meg az Isten ezerszer. Bizom miszerint pilulái egészségemet teljesen helyre fogják állítani, a hogy azt másoknak is visszaadók.

Kaisic Teréz.

Bécs-Ujhely 1888 d. c. 19.
Mélyen tisztelt uram! Forró köszönetet mondok Önnek 60 éves agynémem nevében. Nagynémem ugyanis 31 éven át idült gyomorhurubán és izokban szenved. Az éjszaki terhelés volt és már azt gondolta, hogy meg kell halnia. Váletlenül egy doboz az ön csodátevő vértisztító pilulából jutott kezébe és ő azok használatát után teljesen gyógyult. Teljes tisztelettel:

Weinzeittel Jozsef.

Mitterninzersdorf, Kirchdorf mellett Felső-Ausztria 1886 január 10.
Tekintetes ur! Szíveskedjék nekem posta

utján egy tekereset kitűnő vértisztító pilulából küldeni Nem mulasztatom el, Önnek teljes elismeréssel ezen pilulák becsé felett kinyilatkoztatni. En azokat, ahol alkalmam lesz, minden szenvedőnek a legmelegebben fogom ajánlani. Főhatalmazom önt, hogy ezen hála nyilatkozatomat tetszése szerint hozza nyilvánosságra. Mély tisztelettel

Kastner Teréz

Gotschdorf, Kohlbach melle t, osztr Szilözén 1886. okt. 8.

Tekintetes ur! Kérem szíveskedjék nekem egy tekereset 6 dobozzal az ön általános vértisztító pilulából küldeni. Csak csodátevő pilulának köszönhetem, hogy gyomorbojajomtól, mely öt éven át gyötört, megszabadultam. Nálam ezen pilulák soká többé kifogni nem fognak. Önnek pedig, tek ur ezennel hálás köszönetet mondok. Legmélyebb tisztelettel

Zwickl Anna.

Kohbech febr. 28.
Tisztelt uram. M. é. novemberben rendeltem önnél egy tekeres pilulát, melynek jó hatását én és nőm tapasztaltuk: mindketten heves főfájásban szenvedtünk, úgy hogy már közel voltunk a kétségbeeséshez, bár még 46 évesek vagyunk. Es ime az ön pilulái csodát műveltek és a bajtól megmentettek. Tisztelettel:

Liszt Anfal.

Fagytapasz Pserhofer J.-től sok év óta elismert legbiztosabb szer mindenféle fagydag és mindenféle idült sebek ellen, 1 téglay ára 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

Késkany u'iftu-szörp hurut, rekedtség, köhögés ellen. 1 üveg 50 kr.

Lábizzadási elleni por 1 doboz 50 kr., bérmentes küldéssel 75 kr.

Gyógybalsam megbízható szer főfájás nyak ellen. Egy üvege 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

Életessentia prágai oszpepek, romlott gyomor rossz emésztés, mindenféle alhasi nehézségek ellen kitűnő házi szer. Egy üvege 22 kr.

Amerikai köszvénybalsam, gyorsan és biztosan ható, tagadhatatlanul legjobb szer minden köszvényes és csúszos bajban, tagszaggyatás ischiás, fülzaggatás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Ezen itt elősorolt készítményeken kívül az osztrák és magyar lapokban hirdetett bel- és külföldi gyógyászati cikkek raktáron tartatnak, s kívánatra bármely raktáron nem levő cikkek pontosan és jutányosan megszerzetik.

Postai küldemények gyorsan eszközöltetnek a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett.

A pénz előleges beküldése esetén (legcélszerűbb posta-utalványon) a postabér sokkal kevesebbe kerül mint az utánvételes küldeményeknél.

Angol csodabalsam 1 üvege 12 kr. 12 üveg 1 frt 20 kr.

Fiákerpor hurut, rekedtség, köhögés stb. ellen. 1 doboz 35 kr., bérmentes 60 kr.

Tanochivín kenőcs. Pserhofer J.-től ára 2 frt

Egyetemes tapasz STEUDIL tanártól, ütés és szúrás sebek ellen, ugyszint a lábakon levő idült fölfakadó sebek ellen, makacs mirigydagadások hasonló bajoknál sokszorta jónak bizonyult: 1 téglay ára 50 kr., bérmentes küldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztító só Burlich A. W.-től, kitűnő házi szer a megakadályozott emésztés mi den következménye ellen: mint főfájás, szédülés, gyomorgöres, gyomorégés, aranybántalmak, d. u. ulás stb. ellen. 1 csomag 1 frt.

Szemes-entia Romerhausentől, 1 üveg 2 frt 50 kr. félüveg 1 frt 50 kr.

Kuhinka István K. és fia

uj-antalyölgyi üvegyár részvénytársaság

tisztelettel tudomására hozza a nagyérdemű közönségnek miszerint a Piacutca 1903. szám (Weisz Sándor-féle új házban) alatt nyitott

Fiók raktára

berendezését elvégezték, és azt minden igényeknek megfelelőleg a legkitűnőbb gyártmányokkal ellátva eredeti gyári áron árusítja el, s úgy mint:

legfinomabb kristály üvegből készült készletek

nagy választékban, mindenféle csiszolt, sajtolt és közönséges fuvott üvegek, továbbá carlsbadi porcellán evő, kávé, tea Mocca és mozdó készletek, valamint Majolika, Terracotta, Fayence és különbözőleg különlegességi dísz tárgyak, kitűnő minőségű asztali és függő lámpa, korcsma és kávéház berendezésre üveg és edényből nagy raktárt tartunk a legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett.

Midőn ezen üzletünket az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe ajánljuk, előre is biztosítjuk pontos és figyelmes kiszolgáltatásról.

Legjobb harmónika

1, 2 és 3 soros billentyűkkel.

Zenekari harmónika azelőtt hangokkal, bőrfúvókákkal, valamint minden hangszerek, mint-hogoduk, ceterák, fuvolák, clarinetek, kürtök, zenélő dobozok, száj-harmónikák, ocarinák, madársípok, kintornák, aristonok, zenélő albumok, üveg hangszerek, hölgy-necessairek zenélő szerkezettel stb. a legjobb minőségben kaphatók

Trimmel N. Jánosnál

hangszergyáros, Bécs, VII. ker. Kaiserstrasse 74
Arje gyűzők harmónikák, s hangszerekről ingyen és bérmentve küldenek.

„Kis adagban hatásos, nem kellemetlen ízű.”
Keretik a forrás használatkor az egyedül helyes elnevezést
„Kórodámon a legkedveltebb hashajtó viz.”
Dr. Korányi tanár.
Dr. Késmárky tr.

FERENCZ JÓZSEF keserűviz.

Hatásosabb mint a többi budai vizek.
Dr. Gebhardt tr.
Használni. Kapható mindenütt. A szétküldési Igazgatóság Budapest. Kitüntetve 9 arany és 4 deméremmel. Szétküldés 1888. évből 1 millió palack

Értesítés.

A tavaszi idény elrkezés alkalmával van szerencsém a t. közönséggel tudatni, hogy a legújabb divatu bécsi, berlini és párisi mintákkal magamat ellátva, mind-nféle

szoba-festéseket, mizolásokot és tapetirozásokat

a legjutányosabb árszámítás mellett úgy helyben mint vidéken elvállalok. Hivatkozva a t. közönségnek eddigi irányomban nyilvánított nagybecsű megbízására és pártfogására: bátor vagyok magamat ezutána is szíves figyelmébe ajánlani.

Debreczen, 1889. Március hó.

Kész szolgáljuk

Horváth András.

Lakásom: Nagyvárad-utca 2122. szám alatt.

VAN HOUTEN-féle tiszta el van ismerve CACAO

és használatban a LEGJOBBNAK LEGOLCSÓBB.

1/2 kilo mindig elegendő 100 csésze legfinomabb esokoládéra.

Mindenhol kapható a finomabb gyógyfűkereskedésekben, csemege- és fűszerkereskedésekben s cukrázdákban, bádogszelencékben 1/2, 1/4 és 1/8 kilo tiszta súlytalommal.

Kapható Debreczenben: Geréby Fülöp, Csanak József és Rickl József Zelmos uraknál.

Idénybevásárlási utamról hazatérve, van szerencsém a t. cz. közönségnek újonnan érkezett

bel- és külföldi divatszöveimeket,

egyenruha posztókat, valamint kézműáru cikkeit melegen ajánlani.

Egyszermind friss áruim tulhalmozása és raktáram szűke miatt a mult évről fenmaradt téli, tavaszi és nyári divatszöveket

bevásárlási áron alól

bocsátom a t. cz. közönség rendelkezésére és a midőn tömegesebb látogatásukat kérem, a legpontosabb kiszolgáltatást ígérem.

Maradtam tisztelettel

Ranunkel H.

főter.